

ZURNAL 26

UNIVERZITY PALACKÉHO V OLOMOUCI ROČNÍK 21

• 25. května 2012

V čísle:

Rizika internetové komunikace • Spolupráce ČR a SR v oblasti mediace • Rozhovor s rektorem UP prof. Mašlánem • Multikulturní večer zahraničních a českých studentů • Téma: Pevnostní město Olomouc • Ohlédnutí za Dny francouzské kultury 2012 • Za doc. Petrem Horou

• Několik desítek sportovních disciplín nabídł program Sportovního dne UP, pořádaný Akademik sport centrem Univerzity Palackého ve spolupráci s Moravskou vysokou školou Olomouc ve středu 16. května. Rektorského volna pro studenty i zaměstnance UP tak mohli využít mj. i aktivní příznivci volejbalu.

(Další informace najdete na str. 2.)

-red-, foto -mo->

Na katastrofální životní styl dětí upozornili odborníci z Fakulty tělesné kultury přímo v Poslanecké sněmovně

■ Jaké stravovací a pohybové návyky mají čeští školáci? Na tuto otázku odpovídá důležitý mezinárodní dokument „Národní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků“, na jehož vzniku se zásadním způsobem podílela Fakulta tělesné kultury UP (FTK). Na nedostatečnou úroveň pohybové aktivity a sedavý životní styl způsobující vznik civilizačních onemocnění upozornili akademici z olomoucké FTK přímo v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR. Výsledky dlouhodobého výzkumu představili na semináři „Pohyb, zdraví a sport ve 21. století“ ve čtvrtek 17. května 2012.

„Po únorovém vystoupení v Senátu ČR se Fakulta tělesné kultury UP již podruhé v tomto roce dostala na parlamentní půdu. Účelem setkání bylo zahájit veřejné diskuze zákonodárců se zástupci odborné veřejnosti na téma podpory pohybové aktivity. Prostřednictvím veřejné diskuze chceme přispět k řešení problémů, které jsou se současnou nízkou úrovní pohybové aktivity spojeny,“ uvedl děkan FTK UP doc. Zbyněk Svozil.

Nedostatečná úroveň pravidelné pohybové aktivity a sedavý životní styl jsou jedny z klíčových faktorů pro vznik tzv. civilizačních onemocnění, která způsobují 63 % úmrtí na světě. „Pohybová aktivita dospělých i dětské populace v České republice klesá, objektivně se zhoršuje

fyzická zdatnost populace, dramaticky u dětí,“ dodal doc. Svozil.

Seminář přilákal pozornost odborníků i politických představitelů. „Setkání považujeme za velmi důležitou událost a ceníme si toho, že se ho aktivně účastnila řada politických představitelů, v čele s ministrem zdravotnictví doc. Leošem Hegerem a ředitelkou kanceláře Světové zdravotnické organizace v ČR MUDr. Alenou Šteflou. Pozitivně hodnotím, že téma nedostatečného pohybu a nebezpečí obezity dětí zajímá nejvyšší politické představitele,“ vyjádřil se Mgr. Zdeněk Hamřík, vedoucí Katedry rekreologie FTK UP.

Nízká úroveň pohybové aktivity je veřejný i politický problém, který zasahuje velkou část

Dokončení na str. 6

Soutěž Podnikavá hlava má své vítěze

■ Letošní vítězkou soutěže Podnikavá hlava, kterou vyhlásil v lednu Vědeckotechnický park UP, se stala Kamila Bátková se svým manželem. V konkurenci dalších devíti finalistů zvítězili s projektem „Výroba bylinkových sirupů“. O prvenství společného projektu manželů rozhodla ve čtvrtek 17. května odborná porota složená ze zástupců partnerských firem a zaměstnanců VTP.

Projekt si klade za cíl vybudovat potravinářský podnik, který bude vyrábět a prodávat přírodní sirupy/koncentráty z vlastních bylinek pěstovaných zcela ekologickým způsobem. Vítězové získali nejen padesát tisíc korun do začátku podnikání, ale také roční pronájem kanceláře v prostorách VTP, poradenské služby a další věcné ceny. „Finanční odměnu využijeme jako investici do počátku podnikání pro částečné pokrytí vstupních nákladů,“ uvedla šťastná vítězka.

Druhé místo v hlavní kategorii obsadil student biochemie Radek Vymazal a jeho záměr s názvem „DNA-obrazy“.

Z bronzové příčky se nakonec radovali Tomáš Kocman a Daniela Bátková a jejich společný projekt „China Roses“.

Dokončení na str. 8

Setkání se zúčastnili vedle Mgr. Zdenka Hamříka (vlevo) a Mgr. Michala Kalmana (vpravo) také ředitelka Světové zdravotnické organizace ČR MUDr. Alena Šteflou a ministr zdravotnictví doc. Leoš Heger

Ateneo poveze Májový duchovní koncert také do Německa

■ Duchovním programem Májového koncertu se 15. května v Kapli Božího Těla Uměleckého centra UP prezentoval smíšený komorní sbor Ateneo UP Olomouc. Tentýž program hodlá sbor v pokračující spolupráci s Unichor Leipzig a Česko-německým fondem budoucnosti v Lipsku zopakovat na konci května v Německu.

Ateneo, složené ze studentů Univerzity Palackého, vzniklo v roce 2001 z iniciativy hudebního žactva pod záštitou Katedry hudební výchovy PdF UP. Jeho současné řady členů jsou pestré – od studentů matematických disciplín přes budoucí lékaře až po právníky či investigativní žurnalisty, samozřejmě i budoucí učitele. Od počátku řídí sbor doc. Pavel Režný, člen Katedry hudební výchovy PdF UP.

-map-, foto -mo-

Za sportem za každého počasí, a zvláště ve Sportovní den UP

■ Pohybové nabídky Sportovního dne olomoucké univerzity, které rektor UP každoročně dává tzv. zelenou v podobě rektorského volna, si vět-

šina zaměstnanců i studentů UP považuje. Atraktivnosti tohoto dne neubral ani právě proběhlý ročník. I přes chladné počasí se 16. května totiž opět sportovalo jak v halách, tak na venkovních prostranstvích.

Na čtyřicet možností, jak smysluplně strávit den, nabídlo tradičně Akademik sport centrum Univerzity Palackého ve spolupráci s Moravskou vysokou školou Olomouc. V pestré programové nabídce byly zastoupeny tradiční i méně známé sportovní disciplíny a pohybové aktivity – od volejbalu a tenisu přes powerjogu, bowling až po taebu, zumbu či heat. Mj. i letos proběhl fotbalový turnaj Filozofické fakulty UP. V konkurenci osmi mužstev zvítězili sportovci Katedry politologie.

Některá sportovní centra se veřejnosti otevřela už s šestou ranní, jiná ukončila svůj sportovní program až ve večerních hodinách, včetně centra Sportovního dne před budovou loděnice, kde byly připraveny posezení, hudba, pivo, gril...

-map-, foto -mo-

Spolupráce České a Slovenské republiky v oblasti mediace: vytvoření Česko-slovenského mediačního fóra za účasti UP

■ Na svém druhém pracovním setkání, které zorganizovala Univerzita Palackého ve spolupráci s Ministerstvem spravedlnosti České a Slovenské republiky, se v polovině dubna sešli odborníci obou států, aby diskutovali možnosti spolupráce v oblasti mediace. Jednání probíhalo na půdě Právnické fakulty UP pod záštitou děkanky prof. Milany Hrušákové, CSc. Ta ve své úvodní řeči zdůraznila potřebu zavádění smírných postupů řešení konfliktů, zejména v oblasti rodinných sporů.

Účastníci potvrdili svůj zájem na vytvoření Česko-slovenského mediačního fóra (ČSMF), které by bylo diskusním a pracovním společenstvím odborníků na mediaci v civilních i trestních věcech.

Cílem setkání byla vzájemná výměna zkušeností v oblasti mediace, diskuse legislativních podmínek pro její uplatňování v obou státech a koncipování podoby stálé spolupráce odborníků České a Slovenské republiky v dané oblasti. Samostatná pozornost byla věnována aktuálnímu stavu právní úpravy mediace v České republice v souvislosti s přijímaným zákonem o mediaci.

Zástupci Ministerstva spravedlnosti ČR a SR, Univerzity Palackého, Univerzity Karlovy Praha, Úřadu vlády SR, Mediačno-konzultačního centra SOVA a dalších mediačních organizací se dohodli na pojetí Česko-slovenského mediačního fóra jako stálé expertní skupiny odborníků, vědecko-výzkumných institucí, zástupců aplikační a legislativní praxe a správy. Je jí vytvořena mezinárodní platforma spolupráce v oblasti

mediace, vzdělávání v mediaci, ve vědě a výzkumu, osvětě a sdílení zkušeností dobré praxe ve všech aplikačních oblastech jejího uplatňování. Přijetí memoranda o spolupráci mezi odborníky České a Slovenské republiky bude vyjádřením jejího významu a vážnosti. Účastníci jednání si zvolili svého koordinátora a dohodli se na pracovních setkáních zpravidla čtyřikrát ročně.

První konkrétní odbornou aktivitou ČSMF pak bude podíl na přípravě mezinárodní konference EMNI (European Mediation Network Initiative), která se ve dnech 18.–20. dubna 2013 uskuteční v Bratislavě. Přizvání dvou zástupců České republiky do organizačního výboru konference je jasně vyjádřenou podporou naší mezinárodní spolupráce. Snahou organizátorů je zachovat poselství konference i po jejím skončení s cílem vytvoření prostoru pro kontinuální spolupráci v dané oblasti. Konference EMNI 2013 je tématickým i praktickým základem pro pokračování činnosti vzniklého Česko-slovenského mediačního fóra.

PhDr. Lenka Holá, Ph.D.

Dr. Daniel Esparza získal ocenění ve Španělsku za investigativní reportáž

■ Málaga, jihošpanělské město s více než 600 000 obyvateli, ocenilo dr. Daniela Esparzu, odborného asistenta Katedry romanistiky FF, zvláštním oceněním uděleným jednomyslně ve 3. ročníku novinářské soutěže Premio de Periodismo Ciudad de Málaga za reportáž *Málaga: pionera del Mediterráneo*, publikovanou v časopise 3sesenta, který vychází ve Španělsku, Portugalsku, zemích Karibiku a Latinské Ameriky.

Oceněná reportáž je výsledkem více než tříletého výzkumu, který odhalil překvapivý život skupiny mladých lidí žijících na počátku 70. let v rybářské čtvrti Málaga, kteří „vynalezli“ surf: vyráběli si vlastní prkna a založili první surfistický klub ve Středomoří jako způsob úniku z frankistického režimu v jeho posledním období.

Ústředním tématem výzkumné práce Mgr. Daniela Esparzy, Ph.D., je identita a proces její konstrukce a transformace. Věnuje se rovněž studiu mýtů a jejich významu v moderní společnosti a historicko-kulturním vztahům mezi Kanárskými ostrovy a Karibikem.

-ek-, -red-, foto archiv katedry

Dr. Daniel Esparza (vlevo) a primátor města Málaga

FZV a setkání Profesionalita v ošetrovatelství

■ Nelékařští zdravotničtí pracovníci oborů ošetrovatelství a porodní asistence rokovali 10. května o výsledcích a možnostech výzkumu a vzdělávání v ošetrovatelství. V jednodenním běhu konference Profesionalita v ošetrovatelství zaznělo v prostorách hotelu Hesperia na čtyřiatřicet příspěvků v pěti tematicky zaměřených blocích.

„Tímto setkáním jsme zahájili zcela novou etapu odborných ošetrovatelských konferencí. Věnovali jsme se jak problematice vlivu OPT modelu na ošetrovatelskou klinickou rozvahu (OPT – outcome – Present State – Test model klinické rozvahy) a aplikaci NANDA – International klasifikace ošetrovatelských diagnóz v praktické výuce všeobecných sester, tak např. vzdělávání nelékařských zdravotnických pracovníků, oblastem sledování kvality péče, výzkumu zátěže při výkonu povolání všeobecné sestry, adaptačnímu procesu v prostředí nemocnice, hodnocení týmové péče či výzkumnému šetření v oblasti ži-

vočního stylu pacientů, klientů a edukaci v práci všeobecné sestry. Se značným ohlasem se setkal příspěvek, který se týkal vzdělávacího portálu MEFANET a výzvy k participaci institucí realizujících vzdělávání v nelékařských zdravotnických oborech na činnosti tohoto portálu,“ sdělila Žurnálu UP dr. Zdeňka Mikšová, přednostka Ústavu ošetrovatelství FZV UP. Dodala, že studenti prezentovali výsledky své činnosti v oblasti SVOČ, mnozí se představili s tématy svých bakalářských, diplomových a doktorských prací.

Konferenci, jejíž další ročník proběhne na jaře 2013 v Ostravě, uspořádal Ústav ošetrovatelství Fakulty zdravotnických věd UP ve spolupráci s Ústavem ošetrovatelství Jesseniovej lékařské fakulty v Martine, Univerzity Komenského v Bratislavě a Ústavem ošetrovatelství a porodní asistence Lékařské fakulty Ostravské univerzity v Ostravě.

Mgr. Zdeňka Mikšová, Ph.D.,
ve spolupráci s M. Hronovou

Rizika internetové komunikace v teorii a praxi tématem mezinárodní konference

■ Tým Centra prevence rizikové virtuální komunikace Pdf (E-Bezpečí) ve spolupráci s firmou Net University a dalšími partnery uspořádal 10. května v prostorách olomouckého kina Metropol mezinárodní vědeckou konferenci *Rizika internetové komunikace – teorie, praxe, prevence, edukace*. Záštitu převzal ministr vnitra ČR Jan Kubice a děkanka Pedagogické fakulty UP prof. Libuše Ludíková, CSc.

Program konference byl zaměřen na rizikové formy chování spojené s používáním internetu a mobilních technologií, na dětskou kriminalitu ve spojení s informačními technologiemi, na aktuální výzkumy v této oblasti, vzdělávací a preventivní programy, na zkušenosti s řešením rizikových komunikačních jevů spjatých s ICT apod.

Konferenci zahájil krátkým referátem dr. Kamil Kopecký z týmu Centra PRVoK, E-Bezpečí a E-Synergie, jenž představil projekty, které se zaměřují na primární prevenci a edukaci v oblasti rizikového chování ve virtuálních prostředích. Dále objasnil systém odborné edukace budoucích pedagogů, kterou jeho tým realizuje se studenty Pdf UP.

V programu dále vystoupili odborníci z institucí, které se rizikům internetové komunikace dlouhodobě věnují, např. zástupci Policejního prezidia ČR, Vyšší policejní školy v Jihlavě, Linky bezpečí aj. Pozornost byla věnována zejména problematice dětské internetové kriminality, stalkingu a kyberstalkingu mezi mladistvými i např. preventivním programům, které jsou realizovány na území Olomouckého kraje.

Druhou část konference zahájila projekce filmu *Seznam se bezpečně 2*, na niž navázaly

prednášky zástupců z Krajského ředitelství policie hl. města Prahy a firmy Seznam věnované otázkám kriminality na sociálních sítích. Aktuální výsledky výzkumu realizovaného týmem projektu E-Bezpečí v rámci projektu

E-Synergie představil dr. René Szotkowski, další údaje spojené s výzkumy kyberšikany u vysokoškolských studentů uvedl Jan Šmahaj z Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Závěr konference patřil zahraničním hostům Arkadiuszi Wąsińskemu a Łukaszi Tomczykovi z Polska, kteří se zaměřili na vliv nových médií na pubescenty a adolescenty v Polsku.

Olomoucká konference, kterou navštívilo přes 150 účastníků, poskytla prostor pro vzájemnou diskusi a spolupráci nejrůznějším nekomerčním i komerčním subjektům, které se na oblast rizikového chování spojeného s ICT zaměřují. Byla realizována v rámci projektu E-SYNERGIE – vědeckovýzkumná síť pro rizika elektronické komunikace (CZ.1.07/2.4.00/17.0062) a projektu E-Nebezpečí pro učitele (CZ.1.07/1.3.13/02.0040).

Pořadatelé děkují všem, kteří se do přípravy a organizace konference aktivně zapojili.

Další informace na <http://konference.e-bezpe-ci.cz>. -kk-, foto archiv konference

První mezinárodní kolokvium latinskoamerických studií

■ Ve dnech 4.–6. května se uskutečnilo v prostorách Uměleckého centra UP 1. mezinárodní kolokvium latinskoamerických studií, kterého se zúčastnilo patnáct světově uznávaných přednášejících z ciziny (Argentina, Brazílie, Francie, Kuba, Mexiko, Německo, Peru, Španělsko, USA) a jedna domácí odbornice. Mezi jinými pocítil UP svou návštěvou významný peruánský spisovatel Alonso

Cueto či jeden z nejdůležitějších současných argentinských spisovatelů Mempo Giardinelli. Z významných badatelů zavítal do Olomouce prof. Karl Kohut (na snímku) z Katolické univerzity v Eichstätt-Ingolstadt, dále Emil Volek z Univer-

sity of Arizona i jeden z nejuznávanějších mexických historiků Enriqueho Florescana.

V bloku „Násilí v současné literatuře a narativní strategie“ se hovořilo především o „exilu“ a s ním spojenou tematikou odcizení, vykořeněnosti, psychické dislokace atd. Druhý blok reflektoval střet utopických vizí s „pravdou“ a latinskoamerickou realitou napříč historií. V extraliterární rovině byla pozornost věnována tématu souvisejícímu s otázkou, zdali je v latinskoamerickém kontextu možné psát politickou či angažovanou literaturu a zároveň si zachovat tvůrčí svobodu.

Akce byla podpořena ESF v rámci projektu „Latinskoamerická studia jako platforma mezioborové a meziuniverzitní spolupráce“ a státním rozpočtem České republiky.

-rz-, -red-, foto mo-

STRUČNĚ

■ Část programu letošní Divadelní Flory našla své zázemí již tradičně v Uměleckém centru UP, kde 15. května představilo občanské sdružení SPOLU svou novou performaci *Kráska a zvíře v nás aneb Holka a lev* (viz foto). ■ Katedra dějin umění FF byla pořadatelem mezinárodní vědecké konference *Historická Olomouc XIX*, tentokrát na téma *Sv. František Xavierský v českých zemích*. Uskutečnila se ve dnech 17.–19. května v Uměleckém centru UP. ■ Ve stejných prostorách byla 17. května zahájena také dvoudenní mezinárodní konference *Deutsch als Sprache der (Geistes) Wissenschaften*, pořádaná Katedrou germanistiky FF ve spolupráci se Svazem germanistů ČR.

-red-, foto mo-

Oznámení + Pozvánky

Studenti Katedry aplikovaných pohybových aktivit FTK UP pod vedením prof. Hany Váľkové pořádají

XIV. regionální speciální olympiádu

30. května na Atletickém stadionu MILO Olomouc (tř. 17. listopadu)

Speciální olympiáda je tradiční sportovní akce pořádaná pro osoby s mentálním postižením. Probíhá nejen v různých městech České republiky, ale i v různých koutech celého světa. Jejím cílem je umožnit co největšímu počtu lidí s mentálním postižením pravidelně sportovat a účastnit se sportovních soutěží bez ohledu na absolutní výkonnost. Vyhrát tak mohou i sportovci s těžkým stupněm mentálního postižení.

Na akci bude možné závodit v plavání, bězích, vrhu koulí, hodů granátem, skoku dalekém, skoku z místa štafety a jiných disciplínách. Všichni sportovní nadšenci jsou k účasti na této události zváni!

BioNet Centrum UP pořádá
přednáškový den

Přírodní látky v medicíně

v rámci realizace projektu OPVK
CZ.1.07/2.4.00/12.0062.

Zúčastní se 14 českých i zahraničních přednášejících, především z UP Olomouc, MU Brno a Veterinární a farmaceutické univerzity Brno. Uskuteční se **28. května od 8.00 do 18.00 hod. v areálu UP v Holici, Šlechtitelů 11** (přednáškový sál SE-501).

Více informací na www.upol.cz/kalendar/.

Vědeckotechnický park Univerzity Palackého zve širokou akademickou obec na

oslavu pátého výročí rozšíření VTP UP

ve čtvrtek 31. května 2012 od 16 hodin
v prostorách Vědeckotechnického parku UP
(Šlechtitelů 21).

Čekat na vás bude sportovně-zábavní odpoledne, bohaté pohoštění a živá hudba. Svou účast potvrdte, prosím, na email silvie.polankova@vtpup.cz. Další informace najdete na www.vtpup.cz.

Olomoucký 1/2Maraton odstartuje v červnu

Centrum Olomouce už za měsíc zaplní účastníci třetího ročníku Olomouckého 1/2Maratonu. Pa-tronem jedné z největších běžeckých událostí v republice se i letos stala Univerzita Palackého. V rámci letošního ročníku se závodníci mohou zúčastnit štafetového půlmaratonu pro čtyřčlenné týmy, běhu na 10 km či rodinného běhu na dva a půl kilometru.

Rodinný běh odstartuje v sobotu 23. června v 17.00 hod. z Horního náměstí, ostatní závodníci vyběhnou v 19 hod.

Registrace probíhá na webových stránkách www.olomouckypulmaraton.cz až do 19. června.

Oprava

V minulém čísle Žurnálu UP (číslo 25) jsme v článku *Slavnostní akty: noví emeritní profesori, docenti a doktoři* při zpracování textu nedopatřením uvedli, že příložený snímek zachycuje prof. Jarmilu Tárnykovou, CSc. Na fotografii však byla spolu s rektorem UP prof. Alena Burešová, CSc. Redakce Žurnálu UP se oběma novými emeritními profesorkám i čtenářům omlouvá.

-red-

Prof. Miroslav Mašláň, rektor v půli trati

„Jak se k sobě lidé chovají, nezměníte nějakým nařízením. To je třeba budovat.“

Po vzoru bilančních rozhovorů s prezidentem naší republiky, kterému zbývá poslední rok ve funkci, jsem se rozhodl oslovit současného rektora olomoucké univerzity. Ten totiž v únoru vstoupil do druhé poloviny svého čtyřletého funkčního období. Tedy v době, kdy studenti protestovali v ulicích a nad vysokým školstvím se stahovala mračna v podobě reformních zákonů. „Já sám bych byl spíše umírněný protestující,“ dodal s úsměvem profesor Miroslav Mašláň, rektor Univerzity Palackého.

Když jsem s vámi dělal před dvěma lety rozhovor, prohlásil jste jako vášnivý cyklista, že budete do práce i nadále jezdit na kole. Je tomu skutečně tak?

Tak tohle bohužel nedodržuji (smích). Občas v létě, ale v zásadě do práce na kole nejezdím. Jednak je k tomu potřeba nějaké to hygienické zázemí, a jednak jednou den začínám na rektorátě, jednou na Přírodovědecké fakultě, takže by to bylo komplikované i z tohoto pohledu.

Poslední týdny a měsíce jsou ve znamení diskusí o možné podobě nového zákona o vysokých školách a podle všeho tyto debaty budou ještě dlouho pokračovat. Nemáte někdy chuť sednout na kolo a všemu tomu ujet?

To mám. A často (smích). Pravdou je, že diskuse nad podobou zákona jsou stále složitější a situace stále nepřehlednější. Pravděpodobně se nám do toho všeho promítá nejen mínění akademické obce a mínění vlády, ale také všechny ty politické rozepře mezi vládními stranami. Bohužel totiž ani vláda, tedy trojkoalice, není jednotná v tom, jak postupovat. Každopádně nejde jen o tyto zákony, rozepře uvnitř vlády se promítají do atmosféry v celé společnosti.

Když jsme u reformy. Školné by si podle vás měli studenti platit?

Osobně jsem vždy říkal, že školné, v určité formě, by bylo vhodné a dobré, a to z toho důvodu, že by možná vedlo studenty k větší zodpovědnosti. Z druhé strany ale tvrdím, že pokud budeme mít školné, měly by se jeho součástí stát jakési doplňkové programy, ať již stipendijní nebo ve formě zřízení pracovních míst pro studenty při studiu. Nelze se spoléhat jen na půjčky, které chce zavést stát. Myslím si, že studentům, kteří chtějí a mají zájem, by univerzita měla umožnit získat školné například formou těchto programů zpátky.

A bez školného to nejde? Kde hledat prostředky pro financování vysokých škol?

Faktem je, že vysoké školství je podfinancováno a že je situace rok od roku horší. Stačí se podívat na statistiky. Takže školné by v nastalé situaci určitě pomohlo, navíc by motivovalo studenty a usnadnilo by rozvoj školy. Školné by ale nemělo, v kontextu toho, že nám státní příspěvek na vysoké školství klesá, jen nahrazovat tento propad. To je principiálně špatně, protože rozvoji vysokých škol by to nijak nepomohlo.

Je to pár týdnů, co do ulic právě proti chystaným reformám vyšli do ulic studenti vysokých škol. Kdybyste byl studentem v roce 2012, připojil byste se k jejich protestům?

To je těžká otázka (smích). To, že se studenti rozhodli protestovat a že jsou vidět, považuji za dobré, ale sám jsem odpůrcem nějakých radikálních výstupů nebo výstupů, které by byly arogantní vůči konkrétním osobám. Takže, abych odpověděl, pokud bych byl dnes studentem, asi bych se nějakým způsobem do protestů zapojil, ale s největší prav-

děpodobností bych nebyl lídrem těchto protestů. Nemám to v povaze.

Takže byste byl umírněný protestující...

Přesně tak, i takto se to dá říct.

Jakou má Univerzita Palackého pozici mezi veřejnými vysokými školami? Má podle vás šanci v dalších letech obstát v konkurenci jiných velkých univerzit?

Naše univerzita jistě takový potenciál má. Školy ale můžeme hodnotit dle nejrůznějších kritérií. Pokud bychom to brali z pohledu objemu prostředků, které získávají české vysoké školy na vědu a výzkum či uměleckou činnost, tak se Univerzita Palackého pohybuje v absolutních číslech někde na pátém, šestém místě (v ČR je téměř padesát veřejných vysokých škol, pozn. red.). Vše je ale potřeba vždy přepočítat na počet zaměstnanců nebo studentů. Mimo to je tady řada mezinárodních rankingů. Faktem je, že když vezmeme například šanghajský ranking, tak jím je hodnoceno jen asi pět šest vysokých škol u nás a my jsme mezi nimi.

A jak je na tom univerzita z pohledu vědy a výzkumu?

Tady můžeme hodnotit například zastoupení našich vědeckých textů v pětadvaceti procentech nejprestižnějších vědeckých časopisů na světě, kdy se do nich dostane 38 % všech zveřejněných textů.

Vstupujete do druhé poloviny svého funkčního období, dají se nějak zhodnotit uplynulé dva roky ve funkci rektora?

Pokud mám být upřímný, tak ty první dva roky jsem se docela dost „rozkoukával“. Být v pozici rektora je zcela něco jiného, než být například děkanem nebo prorektorem. Co se týče zhodnocení výsledků, tak to bych asi přenechal jiným. Obecně ale chápu toto období, jak dva roky uplynulé, tak i druhou polovinu mého funkčního období, jako období budování infrastruktury, tzn. využívání strukturálních fondů. Z pozice naší univerzity ve státě, tedy z pohledu toho, že jsme regionální univerzita a nesídlíme v Praze nebo Brně, se nám toho podařilo využít maximálně. Velkou radost mi činí také fakt, že se ještě stále ojedeme bez velkých půjček, i když za cenu uskromnění v oblastech provozu. Jsem velice rád, že jsme stále ve fázi rozvoje investičního a infrastrukturního charakteru. Ale i ten budeme muset stejně dříve nebo později utlumit kvůli nepřiznivým ekonomickým vyhlídkám v našem státě.

Správný manager by měl umět pojmenovat úspěchy i neúspěchy či případné rezervy. Je oblast, ve které jste očekával, že budete úspěšnější?

Snad jsem si ani nemyslel, že se mi podaří víc, ale například v oblasti mezilidských vztahů jsem očekával daleko větší toleranci. I proto mě asi řada věcí v této oblasti zaskočila. To, jak se k sobě lidé chovají, ale těžko změníte nějakým nařízením, to je třeba budovat. Měli bychom se snažit posilovat náš vztah k Univerzitě Palackého a ke svým kolegům.

Prof. RNDr. Miroslav Mašláň, CSc.

Dlouholetý vedoucí Katedry experimentální fyziky Přírodovědecké fakulty UP působí mj. v Centru pro výzkum nanomateriálů a je koordinátorem projektu Regionálního centra pokročilých technologií a materiálů PřF UP. Profesor Mašláň je také zakladatelem Vědeckotechnického parku UP a řešitelem jedenácti projektů s úhrnnou dotací nad 160 milionů korun. V letech 2000–2005 byl prorektorem pro záležitosti vědy a výzkumu UP. Ve funkci rektora UP působí od února 2010. Je absolventem Fyzikální fakulty Běloruské státní univerzity, doktorát získal na Univerzitě Karlově a kandidaturu v Ústavu aplikované fyziky BSSR. Od roku 1987 pracuje na UP, kde získal docenturu a profesuru v oboru Aplikované fyziky.

Můžeme to nazvat „blbou náladou“?

Ale jistě. Určitě k tomu přispívá i „blbá“ atmosféra ve společnosti, která začíná u špiček politiky a šíří se níže. Teď je otázka, jak s ní bojovat.

Co naopak považujete za největší dosavadní úspěchy?

Za úspěch lze jistě považovat to, že se nám podařilo získat celou řadu projektů ze strukturálních fondů a prakticky bez větších problémů se nám daří projekty i realizovat a stavět. Úspěchem je také zveřejnění se podíl přímým univerzity v oblasti vědy a výzkumu. Navíc nám tyto prostředky kompenzují propad státního příspěvku na vzdělávací činnost. Ve výsledku tak dopad poklesu státního příspěvku pro naši univerzitu byl menší než průměrný dopad na všechny vysoké školy. Dá se říci, že pořád jsme v kladných číslech.

Jste zastáncem transferu znalostí a technologií a spolupráce s komerčním prostředím. Daří se univerzitě získávat prostředky i v této oblasti?

Bylo by skutečně krásné, kdyby univerzita v nějakém nezanedbatelném procentu získávala na svůj chod prostředky právě z této činnosti, tj. z aplikovaného výzkumu a transferu technologií a znalostí. Ale to chce čas. Nejsme určitě jedinou univerzitou, která s tímto bojuje, ať už u nás nebo jinde ve světě. Snad s výjimkou technických škol, které byly za účelem takové spolupráce budovány od počátku.

Dalším měřítkem úspěšnosti může být počet studentů na univerzitě. Loni se jich ke studiu hlásilo rekordních 35 tisíc, letos o dva tisíce méně...

Samozřejmě to za úspěch považuji, protože je vidět, že studenti mají zájem na naší univerzitě studovat. Na jiných vysokých školách už jde přitom dnes vidět daleko větší pokles zájmu uchazečů než je tomu meziročně u nás. Zřejmě mají mladí lidé tendenci orientovat se na univerzity s tradicí. A tou my bezesporu jsme.

Dokončení na str. 5

Inovace výuky na Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky Lékařské fakulty UP v závěrečné třetině

Na studenty a absolventy lékařských fakult jsou kladeny stále vyšší studijní a profesní nároky, proto je nutné proces jejich vzdělávání pravidelně revidovat a upravovat podle aktuálních potřeb. Tato nutnost je zvláště patrná v multidisciplinárních lékařských oborech jako je sociální lékařství, kde se posluchači zabývají studiem sociologie medicíny, psychologie, veřejného zdravotnictví, pojišťovnictví, demografie, ekonomie, etiky apod.

Na základě uvedených skutečností začali pedagogičtí pracovníci Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky LF UP (dále jen Ústav) pod vedením přednostky doc. Kateřiny Ivanové, Ph.D., připravovat návrhy změn ve výuce příslušných studijních disciplín. Zároveň byla na podporu těchto aktivit sepsána žádost o udělení dotace z ESF OP VK, které bylo vyhověno.

V posledním čtvrtletí roku 2010 se tedy na Ústavu začalo s realizací projektu pod názvem Inovace studijních disciplín na Ústavu sociálního lékařství a zdravotní politiky (CZ.07/2.2.00/15.0292).

Cílová skupina a cíle projektu

Cílovou skupinou projektu jsou vysokoškolsí studenti prezenční formy studia magisterského studijního programu Všeobecné lékařství a studijního programu Zubní lékařství. Dále to jsou studenti prezenční a kombinované formy doktorského studijního programu Sociální lékařství. Celkem se jedná téměř o 400 studentů LF UP.

Mezi hlavní cíle projektu patří inovace současných materiálů pro výuku podle požadavků moderních metod vzdělávání; vytvoření e-learningového prostředí pro výuku jako její podporu; zavedení systému vzdělávání formou blended learningu (kombinace prezenčního a e-learningového vzdělávání); zapojení odborníků z praxe do systému univerzitního vzdělávání.

Klíčové aktivity

Pro dosažení zmíněných cílů jsou realizovány následující klíčové aktivity – tvorba nových metodických materiálů; vytvoření e-learningových

opor pro jednotlivé studijní disciplíny; zapojení nových didaktických pomůcek do výuky.

E-learning

Pro e-learningovou výuku byl zvolen Learning Management System (LMS) Unifor společnosti Net University, s.r.o., která poskytuje LMS i na jiných fakultách UP a zaměstnanci Ústavu jsou na tvorbu distančních testů v tomto systému vyškoleni.

V průběhu uplynulého roku a půl byly v rámci projektu zpracovány texty pro studenty magisterských programů (Všeobecné a Zubní lékařství), které jsou určeny pro e-learningové prostředí. Vytvořené texty odpovídají svým zaměřením sylabům schváleným pro jednotlivé studijní obory. Mezi zpracovávaná témata patří: zdraví a nemoc, demografie, ekonomické pojmy ve zdravotnictví, kvalita zdravotní péče, etika publikační činnosti ve zdravotnictví, podpora a prevence zdraví, lékařská etika, Světová zdravotnická organizace, nozologie a klasifikace nemocí, kvalita života a další.

V současné době se realizace projektu dostala do závěrečné třetiny. Nyní jsou připravovány materiály pro doktorský studijní program. Studenti doktorského programu budou moci využívat e-learningového portálu nejen jako informačního zdroje, ale také ke komunikaci se svými školiteli. To by mělo celý průběh studia zefektivnit, což je i jedním z cílů projektu.

Po skončení celého projektu budou všechny výsledky podrobně prezentovány na závěrečné konferenci a rovněž v připravovaném sborníku.
Mgr. Robert Klos, Ph.D.

Profesor Miroslav Mašláň, rektor v půli trati...

Univerzita je neodmyslitelně spjata s Olomoucí a krajem. Daří se spolupráce na této úrovni?

Spolupráci mezi univerzitou a městem považuji za dobrou. Ostatně město i univerzita pomalu začínají užívat slogan „Olomouc – univerzitní město“. Vzorem je pro mne v tomto Cambridge: když se vrátíme třicet let zpátky, tak v Cambridge neexistoval žádný průmysl a byla tam jen starobylá univerzita. A kde je Cambridge dnes. Podobný potenciál má i Olomouc a je na nás jej využít. Částečně se to daří a již dnes najdeme příkladů spolupráce celou řadu. Nedávno jsme vybudovali mateřskou školku a už se připravuje druhá, respektive druhé pracoviště stávající. Výborným příkladem je i Vědecko-technický park, kde vše probíhá v úzké spolupráci s městem a krajem. Včera se dokonce podepsal projekt na jeho rozšíření o další blok. Další příklad – není to ani rok, co se dokončila rekulivace parkánových zahrad, na jejímž financování město rovněž participovalo.

Jak hodnotíte spolupráci univerzity se zahraničními vysokými školami?

Určitě je co zlepšovat. Sice nás stojí výjezdy za hranice peníze a výsledky těchto cest nejsou vždy hmatatelné, ale rozvoj mezinárodní spolupráce si jistě zaslouží naši pozornost. Už jen proto, že tyto cesty jsou prostředkem, jak přilákat zahraniční studenty a pracovníky do Olomouce. A z druhé strany nám to umožňuje vysílat do ciziny naše postdoktorandy.

Dokončení ze str. 4

Předpokládám, že nejlépeji univerzita spolupracuje především s univerzitami v sousedních zemích...

Ano, určitě se jedná nejvíce o evropské univerzity. Dobré vazby fungují také v USA, ale i tam máme určité rezervy v pronikání na špičkové školy. Naopak minimální kontakty máme na Afriku či Austrálii.

Máte při své funkci rektora čas ještě na vlastní vědeckou-výzkumnou práci?

(smích) Tak v tomhle jsem byl před nástupem do funkce velký optimista! V posledních dvou letech jsem se bohužel žádnému vědeckému problému detailně nevěnoval.

Nechybí vám to?

Samozřejmě, že mi to někdy chybí. Kolikrát si říkám, že o víkendu se do něčeho pustím, ale pak se dostanu domů po týdnu tak „zbitý“, že už není na výzkum energie. Nevím, čím to je. Třeba už stárnu (smích).

Nemohu se nezeptat – zvažujete kandidovat i pro další čtyři roky?

Přiznám se, že jsem o tom ještě nepřemýšlel. Navíc, nemusím být za dva roky pro volbu ani navržen (smích).

Ptal se Ondřej Martínek, foto archiv OK (Rozhovor byl publikován v plné verzi v Žurnálu+ č. 7; viz www.zurnal.upol.cz.)

Katedra církevního práva CMTF UP pořádá mezinárodní konferenci

Propuštění z duchovního stavu podle nejnovějších předpisů katolické církve – legislativa a praxe

19. června, v prostory CMTF, Univerzitní 22
Bližší informace naleznete na www.confcmf.upol.cz/propusteni-z-duchovniho-stavu/.

Katedra výtvarné výchovy PdF zve na konferenci

Užitečná symbióza. Přesahy výtvarného umění do jiných vědních disciplín

29. května od 12.30

Lectorium Uměleckého centra UP

(přednáškový sál, č. 117, 1. patro)

Konference zahájí cyklus akcí k projektu „Užitečné symbióza“.

Více informací na www.upol.cz/kalendar/.

Přednáškový večer Spolku lékařů

Spolek lékařů v Olomouci a Klinika plicních nemocí a tuberkulózy FNOL ve spolupráci s Ústavem mikrobiologie LF UP pořádají další z přednáškových večerů, tentokrát na téma *Novinky v diagnostice a léčbě respiračních infekcí* (koordinátor prof. Vítězslav Kolek, DrSc.). Koná se **ve středu 30. května od 16.00 hodin v prostorách Teoretických ústavů LF UP.**

Program viz www.upol.cz/kalendar/.

Děkan Přírodovědecké fakulty UP vyhláší soutěž

o nejlepší návrh narozeninového přání pro akademický rok 2012/2013

Do soutěže se mohou přihlásit studenti a zaměstnanci UP, dále absolventi a senioři PřF. **Uzávěrka návrhu je stanovena na pondělí 29. června 2012.** Vítězný návrh se stane oficiálním narozeninovým přáním Přírodovědecké fakulty v akademickém roce 2012/2013. Podrobné informace na www.prf.upol.cz.

ECDL testování – „řidičák na počítač“

Centrum dalšího vzdělávání PF UP opět nabízí studentům a zaměstnancům UP možnost získání mezinárodně uznávaného certifikátu počítačové gramotnosti a počítačových znalostí a dovedností European Computer Driving Licence (ECDL).

25. května, Právnická fakulta UP

Budova B, učebna č. 8

Informace také na

www.pf.upol.cz/menu/struktura-pf/centra/.

Fotobanka UP je tu pro vás!

Dovolujeme si upozornit, že pro zaměstnance Univerzity Palackého je **na univerzitních webových stránkách <https://foto.upol.cz>** k dispozici Fotobanka UP. Tato aplikace umožňuje vybírat z nabídky licencovaných fotografií, určených primárně k propagaci univerzity a jejích výukových, vědecko-výzkumných a uměleckých aktivit.

Kromě sad tematických snímků je fotobanka postupně doplňována o reportážní fotografie z vybraných akcí Univerzity Palackého, které pro potřeby univerzitních médií pořizuje fotograf Marek Otava.

Služba je poskytována zdarma a spravuje ji oddělení komunikace RUP.

Vědecká konference studentů PřF „O cenu děkana 2012“

Devátý ročník odborné vědecké soutěže studentů Přírodovědecké fakulty UP „O cenu děkana 2012“ proběhl 9. května v již osvědčené a úspěšné podobě studentské konference. Formou, jakou probíhá skutečně vědecké jednání na reálné vědecké konferenci, prezentovali studenti fakulty výsledky své vědecké práce v oborech matematika, chemie, fyzika, biologie, vědy o Zemi a didaktika oborů studovaných na PřF UP. Soutěž probíhala ve všech oborech v sekcích bakalářská, magisterská a doktorská, a tradičně byla otevřena také posterová sekce. Celkem se soutěže zúčastnilo stejně jako v roce loňském 73 soutěžících, kteří prezentovali 80 příspěvků.

Odborné poroty, v nichž v sekci chemie nechyběli ani zástupci dalších vysokých škol v ČR a zástupce společnosti TEVA Czech Industries, byly postaveny před těžký úkol vyhodnotit nejen nejlepšího v každé sekci, ale i absolutního vítěze oboru, jehož jméno doplní na putovním poháru jména vítězů předešlých ročníků. Nejvíce soutěžících bylo v oboru Matematika a informatika (18), silně obsazeny byly i Vědy o Zemi (17) a Chemie (16); slabší účast v letošním roce zaznamenala posterová sekce (10). Všechny obory s výjimkou fyziky měly zastoupení ve všech třech sekcích.

Generálním sponzorem byla společnost TEVA Czech Industries s.r.o., která věnovala pro vítěze oboru Chemie 20 000 Kč. Zvláštní ceny udělili Centrum regionu Haná pro biotechnologický a zemědělský výzkum, Regionální centrum pokročilých technologií a materiálů a Laboratoř růstových regulátorů. Zvláštní ceny budou poskytnuty vybraným studentům na uhrazení veškerých nákladů spojených s účastí studenta na odborné konferenci či odborné stáži. Řada oborů odměnila „odvahu“ „svých studentů“ zúčastnit se – většinou poprvé – odborné soutěže mimořádnými stipendii.

Za organizační kolektiv bych chtěla poděkovat nejen všem účastníkům, ale i všem pedagogům, kteří se ujal obtížného úkolu – vybrat ty nejlepší. Dík patří i společnostem, které poskytly ceny do soutěže a samozřejmě děkanovi prof. J. Ševčíkovi za jeho výraznou podporu studentské soutěže.

Podrobnější informace na adrese <http://svoc.prf.upol.cz>.
Tatjana Nevěčná

Na katastrofální životní styl...

Dokončení ze str. 1

obyvatel republiky. „Tento problém je zapotřebí celonárodně systematicky řešit. Je vhodné se nechat inspirovat zahraničními strategiemi a programy ke zvýšení úrovně pohybové aktivity, jelikož se na nich pracuje několik desítek let, ale současně nezapomínat na česká kulturní a historická specifika,“ upozornil Mgr. Michal Kalman, hlavní řešitel studie za ČR.

Květnový seminář pořádali poslanci ČR Mgr. Dagmar Navrátilová, Pavel Ploc a Jiří Šlégr ve spolupráci s FTK UP v Olomouci, Českou asociací Sportu pro všechny a s Českým svazem Kin-ballu. Odborníci z FTK vystoupili také 28. února 2012 v Jednácím sále Valdštejnského paláce v Praze.

Další informace o studii „Národní zpráva o zdraví a životním stylu dětí a školáků“ jsou k dispozici na www.zurnal.upol.cz a v Žurnálu UP č. 18. Rozhovor s děkanem FTK přineslo také regionální vysílání ČT (viz <http://www.ceskatelevize.cz/ivysilani>).

Lenka Skácelíková, foto na str. 1 Michal Kalman

Without Borders: Multikulturní večer zahraničních a českých studentů

Spolupráce Profesně poradenského centra FF, olomoucké pobočky organizace AIESEC a zahraničních studentů proměnila čtvrteční podvečer 10. května v Jazz Tíbet Clubu ve velkolepou událost. Multikulturní seznamovací akce měla sblížit a kulturně obohatit české a zahraniční studenty.

„K myšlence uspořádat tuto akci nás inspirovala mnohá setkání se zahraničními studenty, ať už v rámci poradenských pohovorů či seminářů, kdy studenti verbalizovali pocit nedostatku kontaktu s českými studenty,“ uvedly zástupkyně Profesně poradenského centra Diana Hověžáková a Iva Tahová.

Hlavním spojovacím jazykem celé akce byla angličtina. V úvodu moderátor publiku představil jednotlivé země a jejich kulturu prostřednictvím videí a foto prezentací na pozadí národní hudby. Mezi zúčastněné země se zařadily Česká republika, Slovensko, Francie, Itálie, Řecko, Bosna a Hercegovina, Bulharsko, Malajsie, Indie, USA,

Brazílie a Haiti. Počáteční ostych definitivně spadl při ochutnávání lákavých cizokrajných specialit, od voňavých francouzských palačinek, pikantních slovenských korbáčků, po barevné malajské zákusečky a indickou kořeněnou kuchyni. Po bohatém hodování vystoupili malajští medicí s anglickými a malajskými písněmi v doprovodu kytary. Poté přivedly publikum na parket chytlavé jihoamerické rytmy skupiny Amigos.

Multikulturní seznamovací akce, určená pro zahraniční studenty všech typů studijních programů, se konala v Olomouci poprvé. Pro české a zahraniční studenty to byla velká příležitost, jak navázat kontakt s lidmi jiné kultury. „Poznat lidi blíž a získat si tady dlouhodobé přátele není zas tak snadné, jak by se mohlo předpokládat,“ uvedla Suncica Mesic, zahraniční studentka z Bosny. Češi jsou podle výpovědí mnoha zúčastněných milí, vstřícní, ale nejsou tak otevření jako například jižanské národy. Největší soudržnost zůstává navzájem mezi cizinci, kteří se v hostitelské zemi občas cítí být odtrženi od centra studentského dění. Město Olomouc i s jeho obyvateli však každému přirostlo k srdci. „Myslím, že zahraniční i čeští studenti vzájemně velmi ocenili možnost blíže se poznat,“ komentovala členka organizace AIESEC Šárka Bucharová.

Setkání přispělo k většímu porozumění mezi rozdílnými kulturemi, povzbudilo k odbourávání zářijích předurků a k upevňování vzájemných vztahů.

Akce byla podpořena rozvojovým projektem MŠMT ČR „Rozvoj kariérového poradenství na vysokých školách v ČR v evropské dimenzi“.

Jana Dihlová, studentka PdF, foto archiv autorky

Fakulty mohou soutěžit v dárcovství krve

Transfuzní oddělení Fakultní nemocnice Olomouc ve spolupráci s Univerzitou Palackého vyhlašují první ročník soutěže o nejlepší fakultu UP v bezpříspěvkovém dárcovství krve. Po akci „Daruj krev s rektorem“ jde o další ukázkou toho, že naše univerzita podporuje bezpříspěvkové dárcovství krve dlouhodobě. Soutěž probíhá od 1. března do 31. října a zapojit se do ní mohou všichni vhodní dárci z řad studentek a studentů osmi fakult UP. Na výherce budou čekat například dva notebooky Sony VAIO, dárkový poukaz na večeři, dárkové poukazy na vyhlídkové lety aj.

Podrobné informace najdete na www.zurnal.upol.cz.

-placená inzercie-

evropský sociální fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Mezinárodní konference „Antropologicko-psychologicko-sociální aspekty podpory zdraví a výchovy ke zdraví“

Katedra antropologie a zdravotní PdF UP v Olomouci pořádá ve dnech 24.–25. 10. 2012 mezinárodní konferenci „Antropologicko-psychologicko-sociální aspekty podpory zdraví a výchovy ke zdraví“ v rámci realizace projektu ESF Operačního programu vzdělávání pro konkurenceschopnost – Investice do rozvoje vzdělávání, „Inovace a modernizace výchovy ke zdraví“, registrační číslo: CZ.1.07/2.2.00/18.0009.

Hlavním cílem konference je prezentovat nové poznatky z oblasti životního stylu a podpory zdraví a diskutovat možnosti ovlivnění životního stylu a zdravotního stavu současné populace dětí, mládeže a dospělé populace, prostřednictvím výchovy ke zdraví, programů podpory zdraví a prevence rizikových faktorů. Konference je určena zejména pro odbornou veřejnost a pedagogické pracovníky všech stupňů škol.

Odborný program konference bude zaměřen na problematiku biologické, kulturní a sociální antropologie, hygienu a epidemiologii, společenské a psychologické aspekty zdraví, bezpečnost a prevenci úrazů a v neposlední řadě na didaktiku výchovy ke zdraví. Přednesené příspěvky budou publikovány v recenzovaném sborníku, který účastníci konference získají zdarma. Účastníci konference také neplatí konferenční poplatky.

Konference je pořádána ve spolupráci s Krajskou hygienickou stanicí Olomouckého kraje se sídlem v Olomouci a Českou antropologickou společností v Olomouci a pod záštitou děkanky Pedagogické fakulty UP v Olomouci prof. PaedDr. Libuše Ludíkové, CSc.

Podrobnější informace: <http://www.pdf.upol.cz/menu/struktura-pdf/pracoviste/katedra-antropologie-a-dravovedy/esf-projekty/mezinarodni-konference>

Doc. Miroslav Kopecný, Ph.D.

Pevnostní město Olomouc. Svého času fenomenální

Spíš než vojenskými dějinami se PhDr. Michael Viktořík, PhD., autor nedávno vydaného odborného díla *Táborová pevnost Olomouc, Modernizace olomoucké pevnosti v 19. století*, věnuje hospodářským a sociálním dějinám města. „Jaký vliv měla olomoucká pevnost na vnitřní rozvoj města? Jak olomoucká pevnost ovlivnila hospodářství města a jak jeho kulturu? To je jen letmý výčet otázek, které podle dr. Michaela Viktoříka vyvstávaly a vyvstávají v souvislosti s vývojem olomoucké pevnosti v 19. století. „Mnohé totiž dodneška není zpracováno,“ říká dr. Michael Viktořík, působící na Katedře historie FF UP. Kniha *Táborová pevnost Olomouc* je dílem, jenž v dané oblasti mnohé osvětluje. Společně s obsažnou integrální obrazovou částí – dílo obsahuje více než 170 plánů, map a fotografií – je o evoluci modernizačních projektů pevnosti i o konfrontaci těchto záměrů s reálnou výstavbou.

Olomoucký klíč od srdce habsburské monarchie

„Pevnost je fenomén,“ říká dr. Michael Viktořík, autor díla, které vydalo českobudějovické nakladatelství Veduta a které si dnes můžete koupit nejen v knihkupectvích, ale i např. v Korunní pevnůstce či na fortech v Křelově, na Nové Ulici či v Radíkově. „Olomoucká pevnost měla strategickou úlohu v obraně habsburské monarchie. Měla zamezit jakémukoliv útoku nepřítelů ze severu, severovýchodu a severozápadu,“ pokračuje v letmém historickém exkurzu historik Michael Viktořík. Kdyby nepřítel (Prusové) dokázal prolomit obranu Olomouce nebo ji obešel, nic už by mu nebránilo v tom, aby se dostal do srdce monarchie – do Vídně. Právě proto uvolňovaly vídeňské centrální úřady nemalé finance na olomoucké opevnění. „V 19. století bastionové opevnění nedostačovalo. Lze říci, že olomoucká pevnost tvořená bastionovými frontami už nepředstavovala pro potenciálního nepřítel větší nebezpečí. Proto se začal vymýšlet nový, mnohem složitější pevnostní koncept. „Na rozdíl od éry bastionové pevnosti se měly podílet na obraně táborové pevnosti desetitisíce obránců,“ vysvětluje dr. Michael Viktořík.

Bastionové, táborové a fortové opevnění. Jak se v tom vyznat?

„Terminologie je komplikovaná. V dosavadní praxi se často operuje s výrazem bastionová a fortová pevnost Olomouc. Bastionové opevnění, vybudované v letech 1742–1757, zahrnovalo pouze dnešní historické jádro města a jeho nejbližší okolí,“ říká dr. M. Viktořík. „Pevnost táborová je koncepčně mnohem složitější. Jádro takové pevnosti tvořila bastionová pevnost, před kterou byl předsunut věnec pevnůstek ve vzdálenosti dva až čtyři kilometry. Smyslem takového opevnění bylo mnohonásobně zvětšit areál pevnosti, a tím pádem i znásobit množství zde uloženého vojenského materiálu a počet sloužících vojáků. Obránci, pod ochranou pevnostních děl, pak aktivně působili proti nepřátelskému vojsku,“ dodává autor nedávno vydaného díla. „Velmi často slyšíme také název fortová pevnost. Jednoduše proto, že se do dnešních dnů dochovalo několik fortů. Táborovou pevnost, resp. věnec předsunutých pevnůstek, však téměř z poloviny tvořily i jiné

objekty (zemní pevnůstky, baterie, zemní postavení atd.). Sami pevnostní inženýři označovali za forty pouze ty nejmohutnější, zděné pevnůstky. Z tohoto úhlu pohledu je tedy označení „fortová pevnost“ zjednodušující a v soudobé terminologii se ani nepoužívalo. Ve své knize se snažím celou koncepci táborové pevnosti, včetně užívané terminologie podrobně vysvětlit. Každá drobnost totiž sehrávala velmi důležitou úlohu,“ doplňuje Michael Viktořík.

Pozitiva a negativa aneb V táborové pevnosti se prý nežilo tak špatně

„Z dokumentů je patrné, že v době, kdy byla Olomouc pevnostním městem, se cítilo obyvatelstvo bezpečněji. Mnoho živnostníků a řemeslníků zde mělo práci především díky armádě, zvukel místní obchod,“ říká k pozitivním stránkám tehdejšího života místní člen Katedry historie FF UP. Připouští však, že Olomouc coby pevnostní město mělo obrovské hygienické problémy, že zde kvetla prostituce i kriminalita. Vídeňské materiály ukázaly, že se velké „průšvihy“ v olomoucké pevnosti projevávaly až na úrovni tehdejších ministerstev. Našel jsem i odkazy, ve kterých novinách měly být tyto kauzy zveřejněny. Cenzura se však postarala o to, aby na veřejnost nic neproniklo. Každodenní realitu pevnosti Olomouce silně ovlivňoval i vývoj na mezinárodně-politické scéně. Mnohé se začalo měnit až v poslední třetině 19. století, kdy se politická situace změnila a pevnost začala „obtěžovat“. Město chtělo expandovat,“ dodává Michael Viktořík.

Letitá práce historika začala terénním průzkumem. Vlastně už na gymnáziu

Objekty dřívější olomoucké pevnosti si dr. Michael Viktořík prohlížel už jako student gymnázia. Říká však, že v době, kdy o pevnosti začal číst a shánět informace, zjistil, že se mu nabízí jen velmi omezený počet zdrojů. O tom, že byl nějaký věnec pevnůstek, napsal poprvé za první republiky Josef Kšíř. Tyto informace pak rozvíjel ing. Jiří Zítka ve své studii z roku 1986 a především Vladimír Kupka a Miroslav Kuch-Brebura ve své publikaci z roku 2003, která se dodnes těší velké popularitě. Jejich pojednání však podle historika M. Viktoříka bylo v některých ohledech limitováno počtem prostudovaných pramenů, časem i financemi. „Mou ambicí bylo na publikaci Kupky a Kuch-Brebury navázat a maximalisticky pokrýt ve vztahu k pevnosti časovou periodu od konce 18. století až po její bourání,“ říká Michael Viktořík, který už v době studií začal využívat možnosti stipendií a stáží v zahraničí.

A jak to všechno bylo? Na otázku mohla odpovědět pouze Vídeň

Archiválie z provenience fortifikačních úřadů, které se nacházely na území dnešní ČR, byly z velké části zničeny. Jediná šance, jak tuto ztrátu eliminovat, bylo studovat v Rakouském státním archivu – Válečném archivu ve Vídni. Poprvé za tímto účelem vycestoval historik Michael Viktořík v roce 2004. Nejprve re-

PhDr. Michael Viktořík, Ph.D.,

vyučuje na Katedře historie FF UP dějiny 19. století. Specializuje se na hospodářské dějiny a regionální dějiny. Je řešitelem či spoluřešitelem několika grantů a autorem, spoluautorem či recenzentem řady odborných statí a popularizačních textů. Napsal výpravné publikace *Osudy olomouckých sladoven a sladovnických firem v kontextu vývoje sladovnického průmyslu (od 60. let 19. století do roku 1948)* a *Čokoládovnický a cukrovinkářský průmysl v Olomouci*. Napsal také kapitolu v knize *Dějiny Olomouce 1 – Modernizace olomoucké pevnosti v první polovině 19. století*.

Je zakládajícím členem o. s. Muzeum olomoucké pevnosti, členem Společnosti pro dějiny věd a techniky a mj. i spolupracovníkem Rakouské společnosti pro výzkum fortifikaci.

šeršoval dochované archivní prameny, později je studoval. Souvislý výzkum pak probíhal v letech 2004–2010. S přestávkami ve Vídni strávil zhruba rok života. „Knihu jsem začal sepisovat začátkem roku 2010,“ popisuje svou dlouhou práci Michael Viktořík. Zdůrazňuje, že koncepce táborové pevnosti je složitější, než se myslelo a dosud prezentovalo. V každém tehdejší rozhodovacím procesu hrály svou úlohu různé faktory – císařem počínaje, přes nevaživost mezi důstojníky až po mezinárodně politickou situaci. „Poodhalení lidského faktoru v celém procesu budování olomoucké pevnosti stálo hodně času a úsilí,“ říká historik Viktořík.

Kniha vyšla a výzkum skončil?

„Moje kniha se zabývá evolucí záměrů s olomouckou pevností v 19. století a konfrontací těchto plánů s realitou. Dívám se na olomouckou pevnost očima tehdejších pevnostních inženýrů a vojenských elit, snažil jsem se poodhalit složitý administrativní proces, který byl s výstavbou pevnosti a její údržbou spojen. Pokusil jsem se vytvořit informační platformu ke stavebnímu vývoji olomoucké pevnosti, která je podložena archivním výzkumem, a eliminovat tak neustálé nepřesnosti v dosavadní historické práci. V neposlední řadě jsem uchopil pevnost v kontextu celé habsburské monarchie, nejedná se o žádné regionální téma. „Pevnostní město je fenomén, který však může být různě nahlížen,“ říká historik. „Záleží pouze na tom, z jakého úhlu se badatel na pevnost podívá. Lidé, kteří jsou spíše technického vzdělání, by mohli ještě mnohé zjistit o vlastní výstavbě pevnosti. Mnoho nepoznaného je také v oblasti architektury. Téma se dá uchopit i komparativně. Např. takové porovnání s Komárnem, Krakovem, Linzem či severoitalskými pevnostmi by také jistě bylo zajímavé,“ doplňuje závěrem Michael Viktořík.

Ve spolupráci s dr. Michaelem Viktoříkem
Milada Hronová, foto Marek Otava

Michael Viktořík: *Táborová pevnost olomouc. Modernizace olomoucké pevnosti v 19. století*. Bohumír Němec – Veduta, nakladatelství a vydavatelství České Budějovice, 2011, 280 s.

Ohlédnutí za olomouckými Dny francouzské kultury 2012

Každoroční festival Dny francouzské kultury, probíhající v jarních měsících v celé řadě českých měst, se v Olomouci letos konal ve dnech 2. až 26. dubna. Organizace se za finanční podpory Francouzské ambasády v České republice ujala Katedra romanistiky FF UP ve spolupráci s česko-francouzskou sekci Slovanského gymnázia Olomouc.

Na své si během těchto tří týdnů přišli milovníci francouzské hudby, filmu, divadla i výtvarného umění. Dny byly slavnostně zahájeny vernisáží výstavy s názvem „Francie v Olomouci“, která představila výtvarné práce žáků bilingvní sekce Slovanského gymnázia. Program dále nabídl koncert studentů a pedagogů Konzervatoře Evangelické akademie s názvem „Dobrá večer (nejen) s francouzskou hudbou“, doplněný recitací úryvků děl francouzských autorů, v kině Metropol byl k vidění film *Le grand amour* (1969) ve francouzském znění s titulky, v Konviktu zase divadelní představení studentů bilingvní sekce Slovanského gymnázia pod vedením Arnauda Joannyho s názvem „Petits meurtres sans conséquence“. Nechyběl ani Francouzský večírek, zorganizovaný studenty Katedry romanistiky v Jazz Tibet Clubu a zpestřený kromě degustace francouzských vín a specialit famózní interpretací francouzských šansonů v podání J. Plačkové a B. Koněpkové.

Na program byly vedle široké nabídky kulturních akcí zařazeny i události vzdělávací. Katedru romanistiky poctil svou návštěvou významný francouzský neolog Jean-François Sablayrolles (na snímku vlevo), profesor Univerzity Paris XIII, který proslavil přednáškou o vývojových tendencích současné francouzštiny, o problematice audiovizuálního překladu pak přednášela studentka francouzské filologie FF UP Kristýna Zelenková. Lingvistické přednášky byly vyváženy sérií přednášek literárněvědných, zaměřených na nejrůznější žánry francouzské literatury od 18. po 20. století, které přijeli pronést PhDr. Eva Voldřichová Beránková, Ph.D., a Mgr. Josef Fulka, Ph.D., z UK v Praze a Mgr. Andrea Tureková, Ph.D., z UK v Bratislavě.

Dny francouzské kultury byly zakončeny vernisáží výstavy s názvem „Au fond du miroir/Na dně zrcadla (collages, poésies, textes)“ a autorským čtením belgického surrealistického malíře a básníka českého původu Arnosta Budíka.

Vedle všech, kdo se jakkoliv podílel na hladkém průběhu festivalu, patří velký dík především hlavní organizátorce Mgr. Zuzaně Hildenbrand, Ph.D. (na snímku vpravo), které se navzdory překvapivému nezájmu partnerského města Antony podílet se na organizaci letošního ročníku jednoznačně podařilo, aby olomoucké Dny francouzské kultury 2012 na několik týdnů vytvořily v Olomouci pravou francouzskou atmosféru a uspokojily všechny milovníky nejrůznějších oblastí frankofonní kultury.

Mgr. Jiřina Matoušková, Katedra romanistiky FF, foto archiv autorky

Za doc. PhDr. Petrem Horou, Ph.D.

V pondělí 14. května 2012 zesnul ve slovinské Lublani, kde poslední tři roky přednášel na tamější slavistice, literární historik doc. PhDr. Petr Hora, Ph.D., dlouholetý člen katedry bohemistiky FF UP. Zemřel po více než dvouletém statečném boji s nemocí nejzákeřnější, rakovinou, krátce po svých čtyřiapadesátých narozeninách,

Petr Hora se narodil 1. května 1958 v Mladé Boleslavi, ovšem městem jeho srdce, které si zamiloval a kam se vracel a kam nakonec s rodinou předsídlil, se stala Olomouc. Po maturitě studoval na olomoucké filozofické fakultě češtinu a občanskou výchovu. Studium ukončil v roce 1982. Poté pracoval v různých vzdělávacích zařízeních jako vychovatel a učitel, v roce 1987 nastoupil na bohemistické pracoviště filozofické fakulty Ostravské univerzity, kde setrval – s tříletou přestávkou v letech 1992–1994, kdy byl lektorem češtiny na Varšavské univerzitě – až do roku 1997. Tehdy se do Olomouce vrátil, aby na katedře, na níž studoval, pedagogicky působil až do roku 2009, kdy odešel do Slovinska a stal se docentem pro českou literaturu na Univerzitě v Lublani. Olomouc však zcela neopustil: nadále zde bydlel a na své někdejší katedře působil jako člen oborové rady doktorského studijního programu Česká literatura a spolupracoval na projektech, které se zde realizovaly.

Petr Hora byl žákem profesora (tehdy ovšem docenta) Jiřího Skaličky, jemuž během studia dělal pomocnou vědeckou sílu. Setkání obou bylo osudové. Předznamenalo budoucí vědeckou dráhu Petra Hory a v neposlední řadě dalo vzniknout vzájemnému přátelství. Bylo symbolické, že na olomouckou bohemistiku se vrátil po smrti svého učitele, aby pokračoval v jeho započatém díle: přednášel a vedl semináře o české literatuře 19. století a také dokončil a k vydání připravil Skaličkovu edici *Múzy moravské Josefa Heřmana Agapita Gallaše*, základního díla moravského národního obrození.

Vedle 19. století věnoval Petr Hora svou pozornost rovněž osobnostem regionální literatury (v tom byl rovněž dobrým žákem svého učitele), a především literatuře katolické (a v tom se od něho zásadně lišil): zaujal zejména dílem Jaroslava Durycha napsal o něm disertační práci a několik studií, připravil rovněž edici jeho *Cesty svatého Vojtěcha* (1992), jen syntéza chybí: čas, který mu byl na tomto světě vyměřen, byl nakonec nedostačující.

O Petru Horovi lze s jistotou nadsázkou říci, že byl fanatikem faktu. Jeho vědecká práce to dokládá. Spojení literárního faktu a s historickým mu bylo nade všechny leckdy módní metody. Nesnášel, když někdo k historii přistupoval s neúctou, zacházel s ní nepoctivě nebo se k ní stavěl laxně či ji dokonce ignoroval. To nepromíjel. Svým kolegům ani studentům. Byl kritický a ještě více sebekritický. Podobné to bylo se vztahem k mateřštině. K českému jazyku měl mimořádnou úctu. Pro studenty prvňáků to byla velká škola, když jim několikrát vrátil referát plný jeho poznámek a škrtek. Pro Petra Hory bylo příznačné, že k posuzování každé drobné studentské práce, ale i k pracím diplomovým či disertačním, k vědeckým publikacím, které recenzoval v časopisech, přistupoval vždy s plným osobním nasazením. A totéž očekával od těch, jejichž práce posuzoval: že práci neodbudou. A v tom byl mnohdy problém. Až příliš často narážel na práce připravené s ledabylostí, nadto postrádající základní odbornou erudici, na práce slabé, jejichž autoři/autorky však nepostrádali nepatřičně sebevědomím. Pak byl nekompromisní. Naproti tomu studentům/studentkám, kteří projevíli opravdový zájem o obor a pokoru vůči němu, byl vždy připraven nezištně pomoci.

Studenti ztratili v Petru Horovi angažovaného učitele, česká literární historie výtečného vědce, přišli jsme o obrozence v postmoderním světě. My, nejen hoši (ale i děvčata), co jsme spolu mluvili, abych parafrázoval Karla Poláčka, jednoho z jeho oblíbených autorů (hru s citáty a hláskami z literatury a filmů jsme spolu nejednou provozovali), jsme ztratili někoho, o kom jsme věděli, že se na něj můžeme stoprocentně spolehnout, že je tu pro nás vždy k dispozici.

My, nejen hoši (ale i děvčata), co jsme spolu mluvili, jsme viděli, jak schází. Viděli jsme, jak statečně s nemocí bojuje, jak do posledních chvil pracuje a věří. My, nejen hoši (ale i děvčata), co jsme spolu mluvili, už s ním nebudeme moci mluvit. Už za ním nebudeme moci přijít pro radu, pro pomoc. Víme, že nám bude scházet. Víme, že zůstaneme jeho dlužníky. A taky víme, že zůstaneme spolu, i když tu nebude. Není.

PhDr. Jan Schneider, Ph.D.

Letošní podnikavá hlava...

„Každým rokem stoupá nejen množství, ale také kvalita soutěžních příspěvků, a proto neměla porota vůbec jednoduché rozhodování. O vítězi tak nakonec rozhodlo především podnikatelské nadšení a chuť realizovat svůj projekt,“ uvedla k průběhu letošního ročníku soutěže Silvie Polánková, projektová manažerka VTP UP.

Odborná porota rozhodla také o vítězích dvou zvláštních kategorií – Podnikatel v sukních a Nejlepší středoškolaček. V ženské kategorii zvítězil projekt „Filmová párty“ Veroniky Mikalové, mezi středoškolačky pak zabodovalo kvarteto studentek – Barbora Šponerová, Milena Ryšavá, Lucie Večeřová a Anna Žváčková s projektem „Červík“.

Dokončení ze str. 1

Soutěž Podnikavá hlava je pro většinu účastníků především možností, jak získat odbornou posouzení jejich projektů a motivaci pro další rozvoj těchto záměrů. Do souboje o padesát tisíc korun se letos zapojil zhruba stejný počet lidí jako v loňském roce. Formální kritéria soutěže splnilo celkem 43 záměrů. Hlavním partnerem Podnikavé hlavy je Olomoucký kraj, dalšími partnery jsou BA Club CZ a Business Angels Club Start-up. Sponzorem zvláštní kategorie Nejlepší středoškolaček je firma 4mol, která sídlí ve Vědeckotechnickém parku a věnovala výherci elektronickou čtečku knih. Firma BA Club CZ věnovala výhercům 2. a 3. místa tablet a elektronickou čtečku knih.

Více na www.podnikavahlava.cz

Ondřej Martínek

